

PROHLÁŠENÍ KLUBU ANGAŽOVANÝCH NESTRANÍKŮ K 30. VÝROČÍ KONCE KOMUNISTICKÉ DIKTATURY

Česká společnost se v uplynulém století třikrát ocitla na osudové křižovatce. Naši předkové se po I. světové válce rozhodli správně, když začali budovat demokratický stát. Po II. světové válce se naopak země vydala, jako součást sovětského impéria, cestou komunistické diktatury. V druhé polovině existence pouónorového totalitního režimu jsme se stali po vpádu vojsk 5 zemí Varšavské smlouvy okupovanou zemí. Naděje na život ve svobodě a demokracii se začaly naplňovat před třiceti roky. Země prošla politickou a ekonomickou transformací, rozdělila se na dva samostatné státy, stala se členem Severoatlantické obranné aliance a od roku 2004 členem Evropské unie.

Většina lidí se v devadesátých letech domnívala, že není třeba široké celospolečenské reflexe éry komunistické diktatury a potrestání, nebo alespoň vyloučení, původců zla z veřejného života. Velkorysá tlustá čára za minulostí pod heslem „nejsme jako oni“ vedla k tomu, že bylo vytvořeno prostředí, v němž předlistopadoví komunisté využili svých znalostí a kontaktů, a na úkor oprávněných restituentů a slušných občanů, se dostali k rozsáhlým majetkům, které jim pomohly postupně získat velkou ekonomickou moc. Tu dnes zcela viditelně a bez zábran přeměňují v moc politickou.

Naše země se blíží ke čtvrtému rozcestí. Překotný vývoj moderních technologií, globalizace, dramatické změny životního prostředí, migrace, růst náboženské a rasové nesnášenlivosti a s tím spojený terorismus zastihl českou společnost zcela nepřipravenou čelit těmto novým výzvám. Mnoho lidí převážně střední a starší generace současnému dění nerozumí, má z něj strach, který je ještě zesilován a zneužíván populistickými politiky, kteří si na této atmosféře budují svoji moc. Stejně, jako za husákovské normalizace, se velká část společnosti dobrovolně podřizuje moci, která má sklony k autoritářství. Opět se začíná objevovat strach z moci, který byl všudypřítomný za vlády komunistů. Absenci kritického myšlení mnozí nahrazují kalkulem, co po nich bude moc chtít, a podle toho se chovají, aniž přemýšlejí, jaké to může mít důsledky pro budoucnost. Řada autoritářských režimů začínala tím, že jim lidé předem projevovali nevynucenou poslušnost, kterou si diktátoři vzali, rozšířili ji a následně přivedli společnosti k politickým tragédiím.

Mnoho politiků, jejichž viditelnými protagonisty jsou prezident Miloš Zeman a premiér vlády Andrej Babiš s námi hrají hru, která odporuje faktům. Významná část společnosti na tuto hru přistupuje. Kdo se vzdává faktů, vzdává se svobody. Jestliže dochází ke zpochybňování nepopiratelných faktů, nelze kritizovat moc, protože se nemáme o co opřít. Fenoménem digitálního věku se staly sociální sítě. Bohužel se staly nosiči pro šíření lží a nenávisti. Ti, kteří šíří tyto lži a nenávist, ubližují druhým lidem, aniž často znají jejich identitu a počet. Mýlí se však ti, kdo toto provozují. Škoda je vzájemná, stejně, jako když někdo založí požár. I on může nakonec zahynout v jeho plamenech.

Odmítněme skepsi, že jedinec nic nezmuže. V každodenní politice mají naše slova a gesta váhu. Živnou půdou pro potlačování svobody a demokracie je mlčení a nečinnost.

Každý jako jedinečná osobnost vykročíme z řady. Je to nepohodlné, ale bez toho je svoboda ohrožena.

Braňme instituce demokratického státu. Jinak se stanou obětmi autoritativních politiků a začnou jim sloužit proti nám, proti naší svobodě.

Věřme v pravdu, braňme pravdu a žijme v pravdě. Nepodléhejme heslům, která často duní jako nové náboženství. Nenechme v sobě vzmáhat emoce dřívě, než si ověříme fakta. Nezapomínejme, že post-pravdivá doba je zákonitě následována totalitou.

Braňme svoje soukromí. Odmítněme, aby stát pod rouškou konání dobra smazával rozdíl mezi naším soukromím a veřejnou existencí. Jinak jsme vydáni kdykoli napospas veřejné skandalizaci, pokud někomu budeme vadit, nebo překážet. Nikdo nevede soukromý život tak, aby se byl schopen takovému útoku ubránit.

Odmítněme důrazně ty, kdo naši zemi vzdalují od vyspělých demokracií a zatahují ji do zájmové sféry totalitních a autoritářských režimů. Jestliže někteří vůdcové v těchto zemích svoje oponenty vraždí, zavírají, fyzicky i duševně trýzní, ekonomicky a kulturně likvidují, jak by se asi chovali k nám, pokud jim tuto příležitost nabídneme?

Hledejme poučení a zkušenost v naší historii, ale nebojujme minulé bitvy, nežijme v minulosti, žijme dneškem a plánujme budoucnost.

Pokud významná část naší společnosti bude tyto naše výzvy každodenním chováním naplňovat, naši synové a dcery budou mít šanci na budoucnost a země bude prosperovat, rozvíjet svoji kulturu a vše předávat svým nástupcům.

Klub angažovaných nestráníků má ambice být každému v tomto poctivém úsilí spolehlivým průvodcem a to s veškerou pokorou před složitostmi současného světa.

Ústřední rada KAN